

VAS VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

**A MUNKAERŐ-PIACI FOLYAMATOK
2023. ÉVI ALAKULÁSA
VAS VÁRMEGYÉBEN**

BEVEZETŐ

2023. évben is több kihívást jelentő nehézség volt jelen a gazdaságban. A piaci bizonytalanság, a termelői, szállítási költségek növekedése, az energia árak alakulása, a magas infláció, a kereslet csökkenése, valamint a munkaerő ellátottsági nehézségek nyomás alatt tartották a gazdaságot, a munkáltatók jelentős részét pedig kiváráásra kényszerítették.

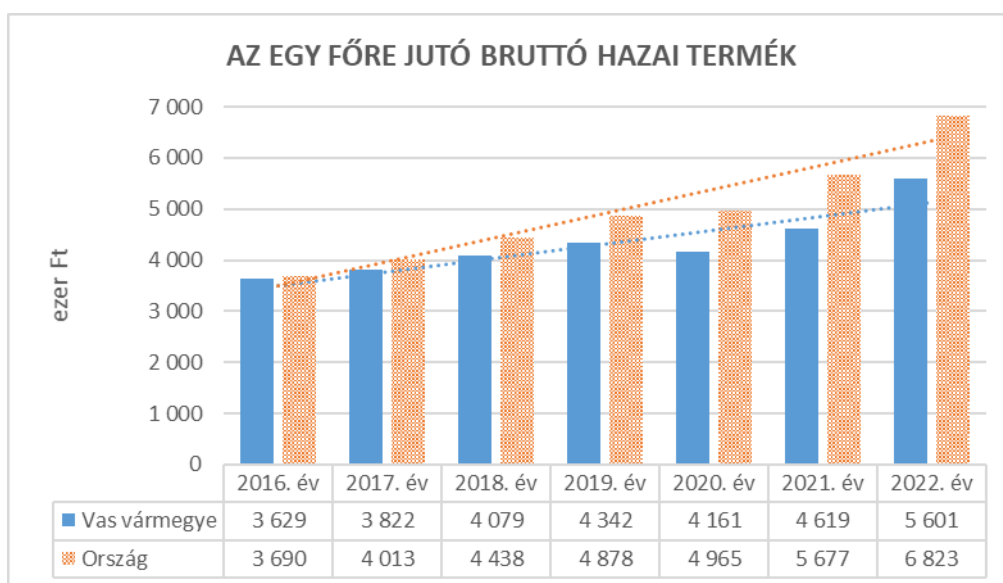
A munkaerő-piac az év első felében ellenállónak bizonyult a gazdasági kihívásokkal szemben, a munkaerő-piaci mutatók nem romlottak. Előbbiek ellenére az év második felében a regisztrált álláskeresők számának bővülését mutatták az adatok. 2023-ban havonta átlagosan 3.759 személy keresett állást, a júliustól tapasztalt növekedés ellenére éves szinten mégis 3,2%-kal kevesebben, mint 2022-ben.

Vas vármegyét a kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű térségek között tartják nyilván az országban. Az utóbbi években a vármegyék és a főváros sorában Vasban volt az 5-6. legalacsonyabb az álláskeresési ráta. 2023-ban havonta átlagosan 2,9% volt a mutatószám értéke, amely Győr-Moson-Sopron, a Főváros, Pest, Csongrád-Csanád és Komárom-Esztergom vármegyét követően Vasban volt a 6. legalacsonyabb, eredményezve így az országos átlagnál 1,9%-ponttal alacsonyabb értéket.

GAZDASÁGI FOLYAMATOK

A vármegye gazdaságának teljesítménye - a 2020. évi visszaeséstől eltekintve - a nehézségek ellenére is a vizsgált időszakban növekedési pályán haladt. A koronavírus-járvány gazdasági hatásainak súlyosságát jól mutatja, hogy 2020-ban átmenetileg megtört ez a kedvező tendencia.

(Az egy főre jutó bruttó hazai termék nagyságrendjére vonatkozóan 2022. évig állnak rendelkezésre KSH adatok. A 2022. évi adat előzetes.)

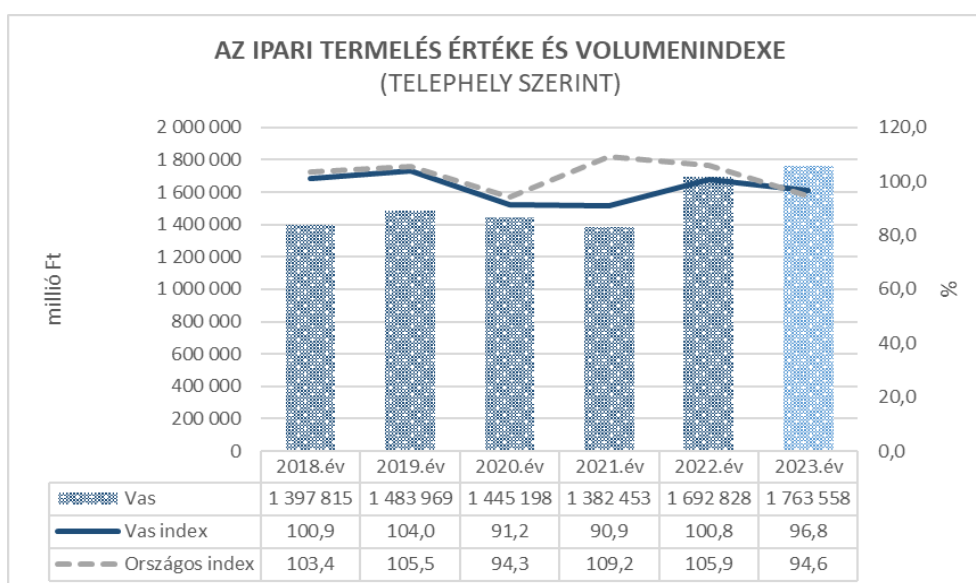
Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az 1 főre jutó GDP értékének alakulásában az iparnak – az ágazatot ért kedvezőtlen hatások ellenére – továbbra is meghatározó szerepe volt: a vármegyében az ipar GDP-ből való részesedése elérte a 43%-ot (egy évvel korábban hasonlóan 43%-ot tett ki), szemben az országos értékkel, ami a 30%-ot sem érte el. Az ipar kibocsátására jellemző növekvő tendencia 2020. és 2021. évek között megváltozott az ipar teljesítménye évről évre csökkent. (Országosan 2020-ban mérsékeltebb volt a visszaesés a megyeinél, 2021-ben pedig már növekedést mutattak az adatok, szemben a vármegyei csökkenéssel.)

A 2022. évi adatok a vármegye iparának már a visszaesésből történő kilábalás jeleit mutatták. A tárgyévben nem csökkent tovább az ipari termelés volumene az előző évhez képest, amikor az ipari vállalkozások 0,8%-kal több értéket állítottak elő, mint egy évvel korábban (az előző évi alacsony bázishoz képest).

A 2023. évi ipari termelés alakulását kedvezőtlenül befolyásolta, hogy a vállalkozásoknak számos kihívással kellett szembenézni: a dráguló energia, a nyersanyag árak további emelkedése, a gyenge forint, a magas infláció, a (szakképzett) munkaerő hiánya, valamint a vállalkozásokat érintő adóváltozások mind jelentős hatást gyakoroltak a gazdasági folyamatokra. Éves szinten 3,2%-kal kevesebb értéket állítottak elő, mint egy évvel korábban. Országosan ennél erőteljesebb, 5,4% volt a visszaesés.

Az ipari termelés alakulását Vas vármegyében alapvetően a járműgyártás helyzete határozta meg, mivel az ipari termelés közel 50%-át ezen terület adta. (A járványt megelőző időszakban közel 60%-át.) Az ágazat, mivel a járműgyártás produktuma mintegy 95%-ban külföldön kerül értékesítésre, jelentősen kitett a világgazdaságban zajló folyamatoknak.

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

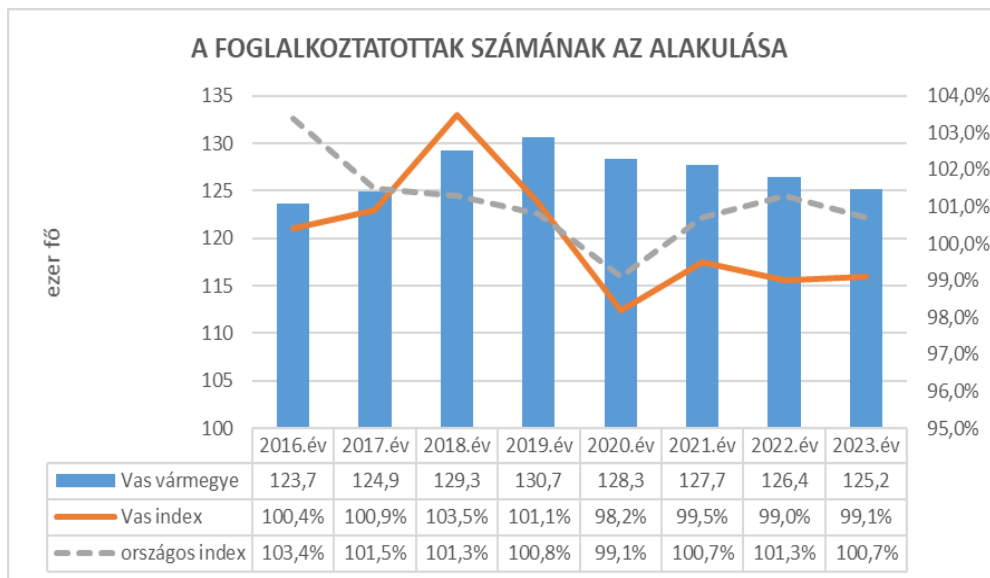
A 2023-ban előállított ipari termelési érték csökkenési üteme (-3,2%) kedvezőbben alakult az országos átlagnál (-5,4%). A mérséklődéshez - az ipari termelést meghatározó - járműgyártáson, valamint az élelmiszeriparon kívül valamennyi ágazat hozzájárult.

A Vas vármegyei székhelyű építőipari vállalkozások teljesítménye - a 2022. évi kedvező fordulatot követően - a gazdasági kihívások hatására 2023-ban 11%-kal elmaradt az előző évitől. (Országosan 2,5% volt a visszaesés.)

A turizmus, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területén visszatértek a járvány előtti állapotok. A vállalkozások eredményes működésére azonban kedvezőtlenül hatottak a megemelkedett működési költségek, valamint a magas árak miatt mérséklődő kereslet. A turisztikai szálláshelyeken – a vármegyék döntő többségéhez hasonlóan – Vas vármegyében is kevesebb vendégéjszakát tölthettek el a vendégek, mint egy évvel korábban. A kiskereskedelmi forgalom volumene az országoshoz hasonlóan csökkent.

A FOGLALKOZTATOTTSÁG ALAKULÁSA

A járvány kedvezőtlen hatásai a reálgazdaságot erőteljesebben érintették, mint a munkaerő-piacot, ennek ellenére megtörték a korábbi évek kedvező munkaerő-piaci folyamatait, csökken a foglalkoztatottak száma.

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A 2023-as éven belül a negyedéves adatok alapján megállapítható, hogy nőtt a foglalkoztatottak száma, de éves szinten továbbra sem érte még el a 2022. évi értéket.

A 2022. évi népszámlálás eredményei lehetővé teszik, hogy a népesség gazdasági aktivitásáról részletesebb képet kapjunk.

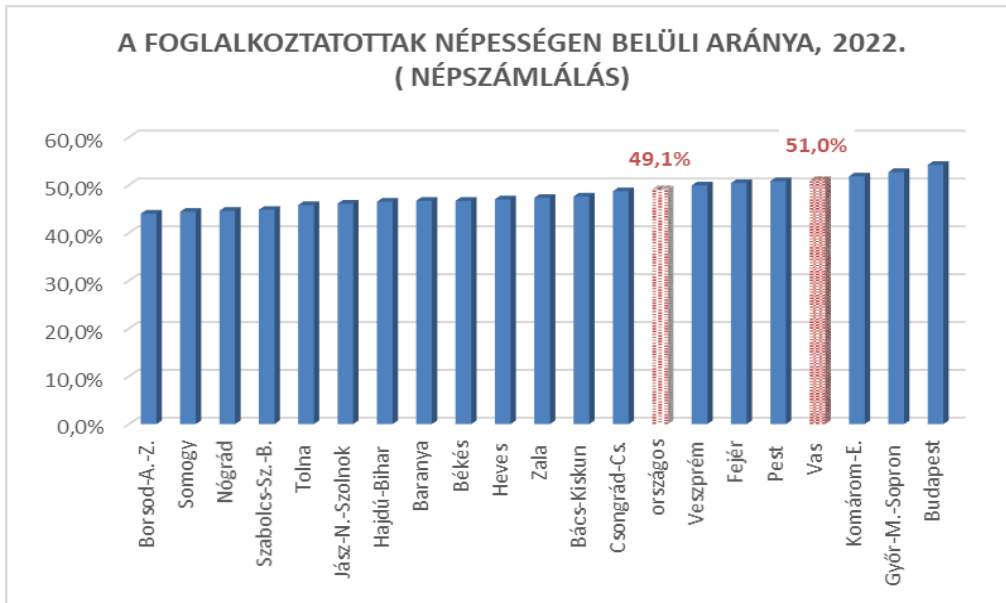
2022-ben a népesség 52,6%-a volt jelen a munkaerő-piacon foglalkoztatottként vagy munkanélküliként Vas vármegyében. Az átlagnál a Kőszegi, a Sárvári és a Szombathelyi járásban magasabb a népesség gazdasági aktivitása, míg Celldömölk és Szentgotthárd térségében a legalacsonyabb, ahol az 50%-ot nem, vagy alig haladja meg előbbi érték.

Megnevezés	járás							Vas vármegye
	Celldömölki	Kőrmendi	Kőszegi	Sárvári	Szentgotthárdi	Szombathelyi	Vasvári	
Foglalkoztatott	48,8%	49,9%	51,3%	51,6%	48,8%	51,8%	49,8%	51,0%
Munkanélküli	1,0%	1,6%	1,7%	1,5%	1,5%	1,6%	1,9%	1,6%
Ellátásban részesülő inaktív	27,6%	27,7%	23,7%	25,8%	27,2%	22,8%	25,8%	24,7%
Eltartott	9,0%	8,3%	9,5%	8,0%	10,1%	10,1%	8,3%	9,4%
15 évesnél fiatalabb személy	12,8%	12,5%	13,8%	13,2%	12,4%	13,6%	14,2%	13,3%

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

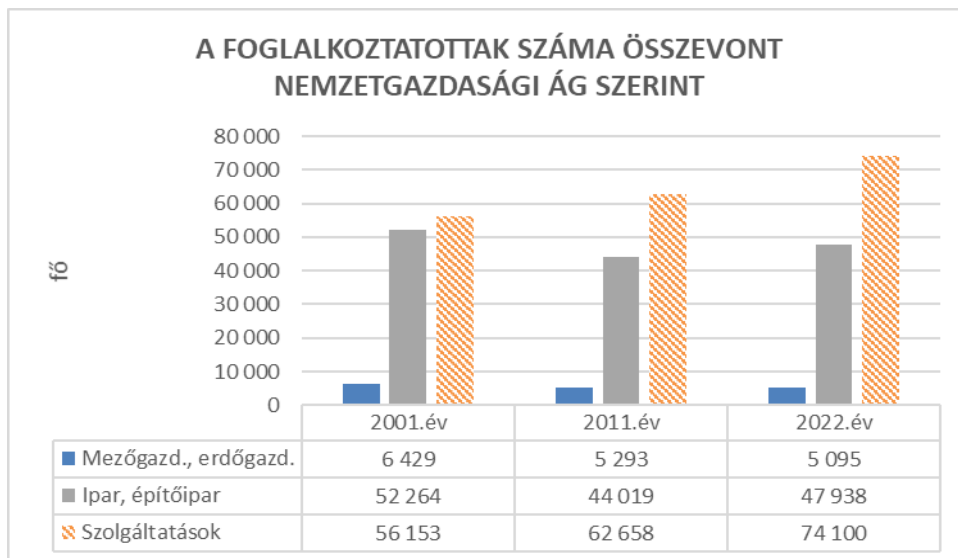
A foglalkoztatottak aránya 51% volt a vármegyében, amitől a Celldömölki, a Kőrmendi, a Szentgotthárdi és a Vasvári járási mutató elmaradt, míg a Kőszegi, a Sárvári és a Szombathelyi mutató kedvezőbben alakult.

A következő ábra a foglalkoztatottak népességen belüli arányát mutatja vármegye sorosan.

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A Főváros, Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom vármegye után Vasban a legmagasabb a foglalkoztatottak népességben belüli aránya.

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A legtöbb foglalkoztatott a szolgáltatások területén dolgozik, számuk pedig folyamatosan bővül. A mezőgazdaságban és erdőgazdálkodásban dolgozók alacsony száma csökkenő tendenciát mutat. Az iparban és építőiparban dolgozók száma a 2011. évi csökkenést követően 2022-ben több volt, mint 2011-ben.

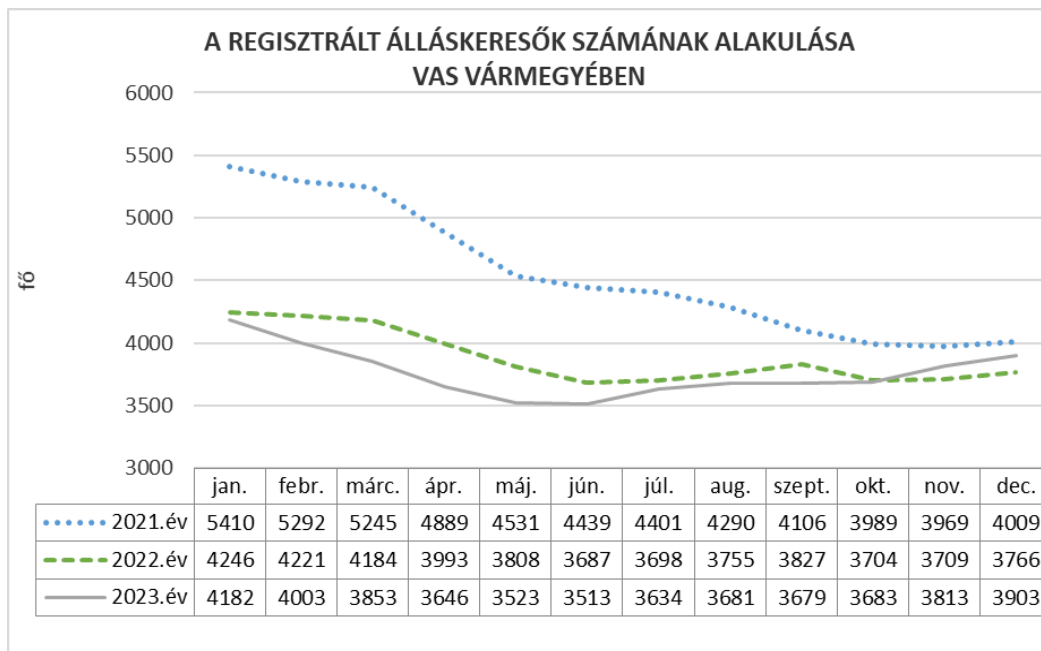
A foglalkoztatott népesség számának részletes nemzetgazdasági ág szerinti alakulását a következő táblázat mutatja.

Megnevezés	2011.év		2022.év		változás		
	fő	megoszlás	fő	megoszlás	fő	%	%-pont
Foglalkoztatottak összesen	111 970	100,0%	127 133	100,0%	15 163	113,5%	-
Ebből:							
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	5 293	4,7%	5 095	4,0%	-198	96,3%	-0,7%
Bányászat, kőfejtés	68	0,1%	113	0,1%	45	166,2%	0,0%
Feldolgozóipar	35 916	32,1%	37 272	29,3%	1 356	103,8%	-2,8%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	452	0,4%	555	0,4%	103	122,8%	0,0%
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazd.	1 288	1,2%	1 192	0,9%	-96	92,5%	-0,2%
Építőipar	6 295	5,6%	8 806	6,9%	2 511	139,9%	1,3%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	12 422	11,1%	13 859	10,9%	1 437	111,6%	-0,2%
Szállítás, raktározás	6 992	6,2%	8 005	6,3%	1 013	114,5%	0,1%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	6 850	6,1%	8 058	6,3%	1 208	117,6%	0,2%
Információ, kommunikáció	1 352	1,2%	1 684	1,3%	332	124,6%	0,1%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1 737	1,6%	1 561	1,2%	-176	89,9%	-0,3%
Ingtalanügyletek	777	0,7%	802	0,6%	25	103,2%	-0,1%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	2 810	2,5%	3 840	3,0%	1 030	136,7%	0,5%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	2 773	2,5%	5 933	4,7%	3 160	214,0%	2,2%
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	7 930	7,1%	9 336	7,3%	1 406	117,7%	0,3%
Oktatás	6 730	6,0%	7 382	5,8%	652	109,7%	-0,2%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	7 262	6,5%	8 201	6,5%	939	112,9%	0,0%
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	1 481	1,3%	1 907	1,5%	426	128,8%	0,2%
Egyéb szolgáltatás	2 840	2,5%	3 337	2,6%	497	117,5%	0,1%
Háztartás munkaadói tev.;	429	0,4%	189	0,1%	-240	44,1%	-0,2%
Területen kívüli szervezet	273	0,2%	6	0,0%	-267	2,2%	-0,2%

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

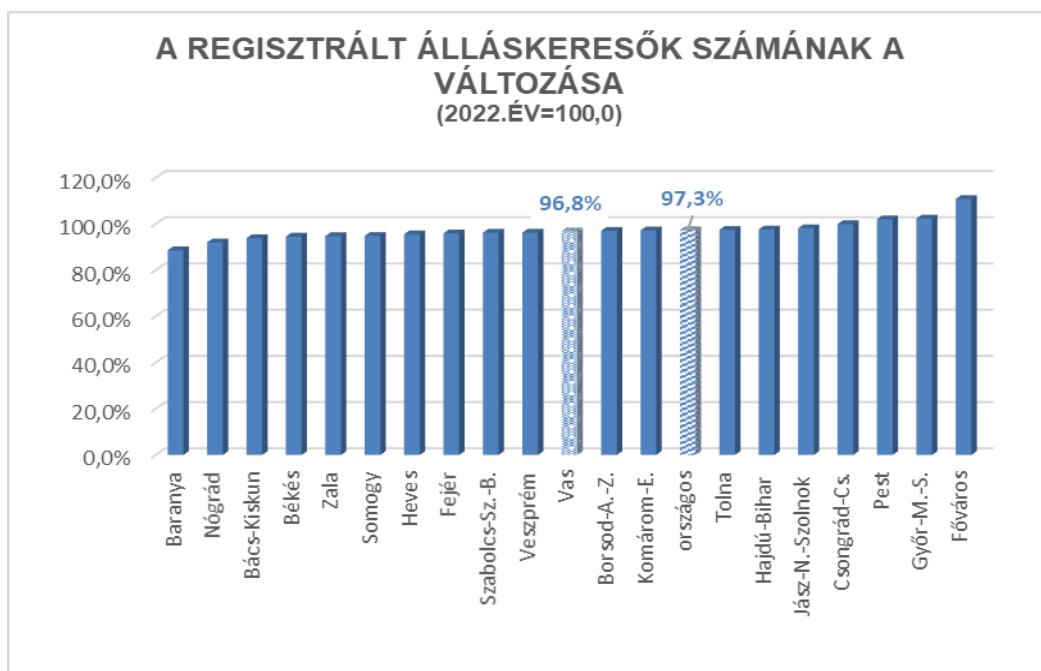
A NYILVÁNTARTOTT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMÁNAK AZ ALAKULÁSA

A járvány következtében 2021-ben átmenetileg megemelkedő regisztrált álláskeresői létszám 2022. évtől kezdődően évről évre csökkent. 2022-ben 14,6%-kal, 2023-ban pedig 3,2%-kal kevesebben kerestek állást, mint az előző évben. Az éveken belül előbbi jelenségtől függetlenül eltérő tendenciák voltak tapasztalhatóak. 2021. és 2022. években változó ütemben, de hónapról hónapra csökkent a regisztrált álláskeresők száma, 2023-ban viszont csak az év első felére volt jellemző a csökkenés, júliustól már emelkedést mutattak az adatok.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

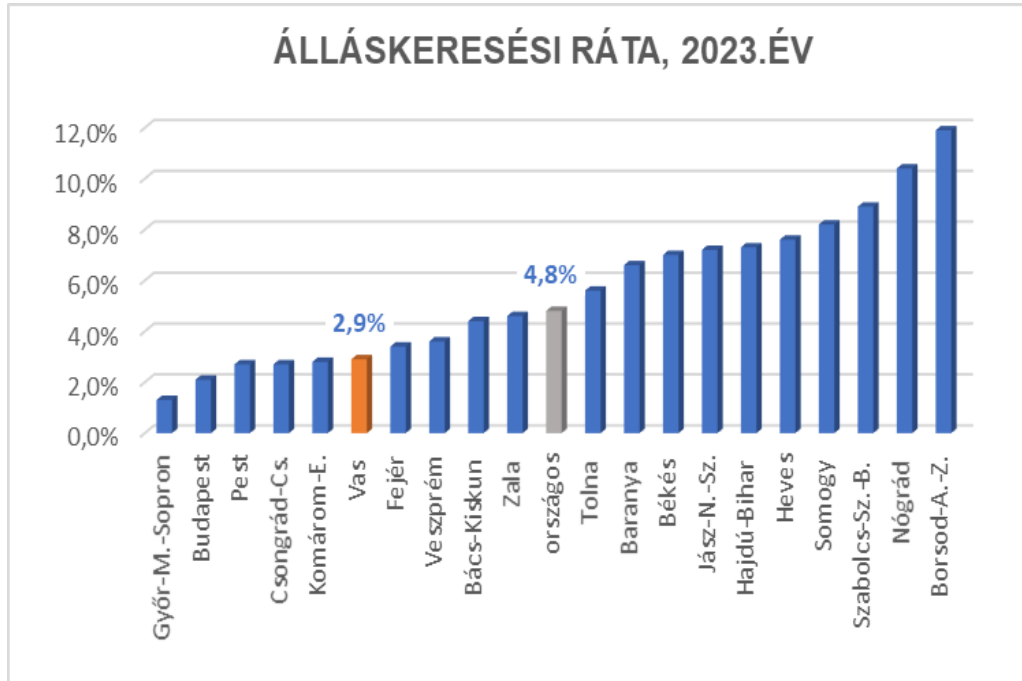
A regisztrált álláskeresők számának éves viszonylatban kimutatott csökkenése Vasban kissé meghaladta az országos átlagot, mely csökkenési ütemmel Vas vármegye a vármegyék sorában a középső harmadba került.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Térségi különbségek a vármegye munkaerő-piacán

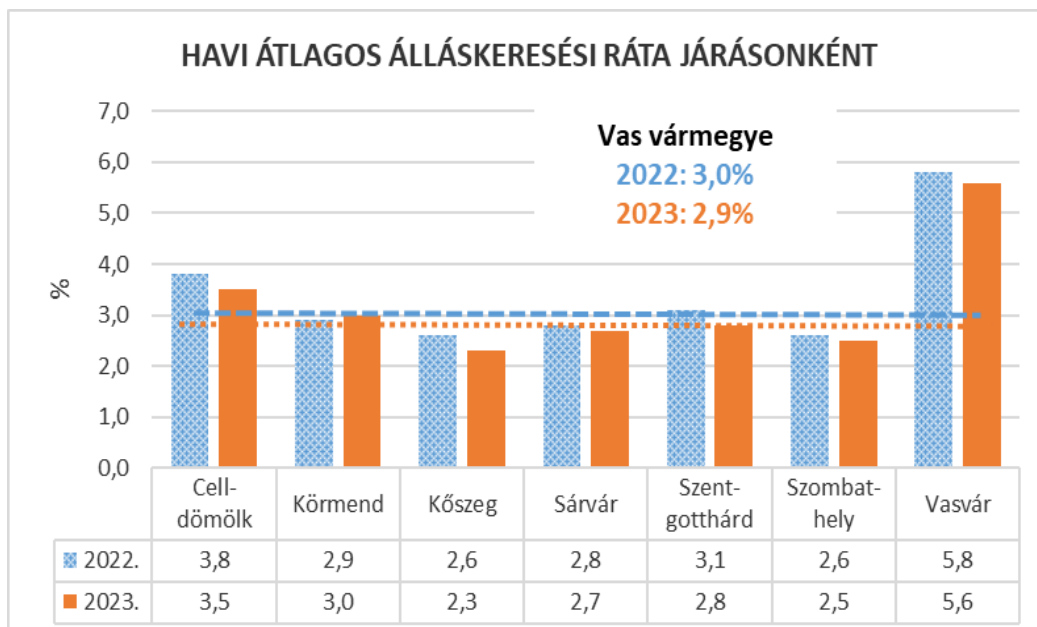
Vas vármegyét a kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű térségek közé sorolják, bár pozíciója az utóbbi években némileg gyengült. 2023. évben a Főváros, Győr-Moson-Sopron, Pest, Csongrád-Csanád és Komárom-Esztergom vármegyét követően Vasban volt a 6. legalacsonyabb az álláskeresési ráta, amely 2,9%-ot tett ki, eredményezve ezáltal 1,9%-pontos alacsonyabb értéket az országos átlagnál.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A vizsgált időszakban - a Körmendi járás kivételével, ahol kissé romlott - Vas vármegye minden térségében javult az álláskeresői mutató értéke az előző évhez képest, többségében minimum 0,1%-ponttal alacsonyabb volt 2023-ban, mint egy évvel korábban.

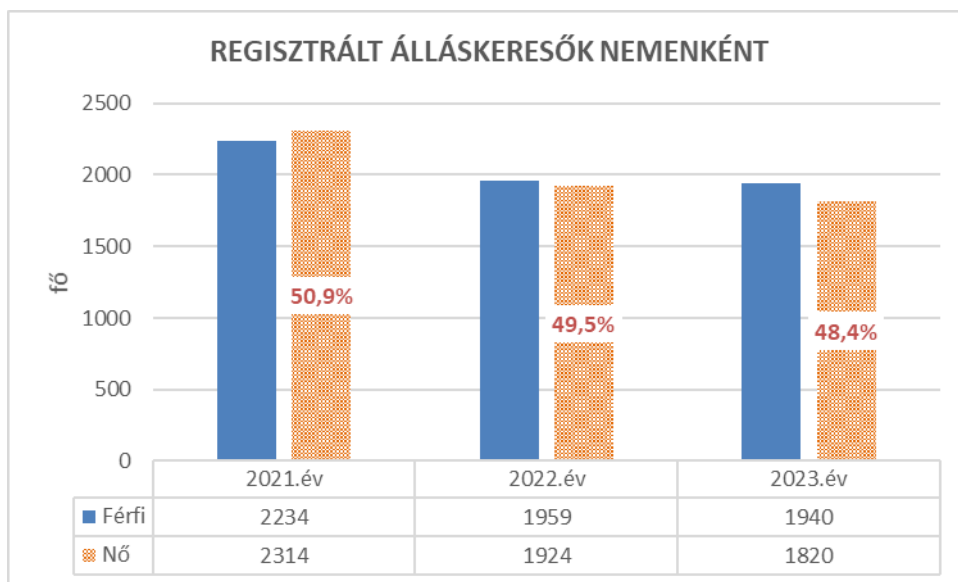
Vasvár vonzáskörzetében a legmagasabb (5,6%) az álláskeresői aránya, mely a vármegyei átlagnál 2,7%-ponttal kedvezőtlenebb. Emellett Celldömölk térségében és némileg a Körmendi járásban is gyengébb még a munkaerő-piaci helyzet a vármegyei átlagnál, a többi körzetben kedvezőbb a relatív mutató értéke.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

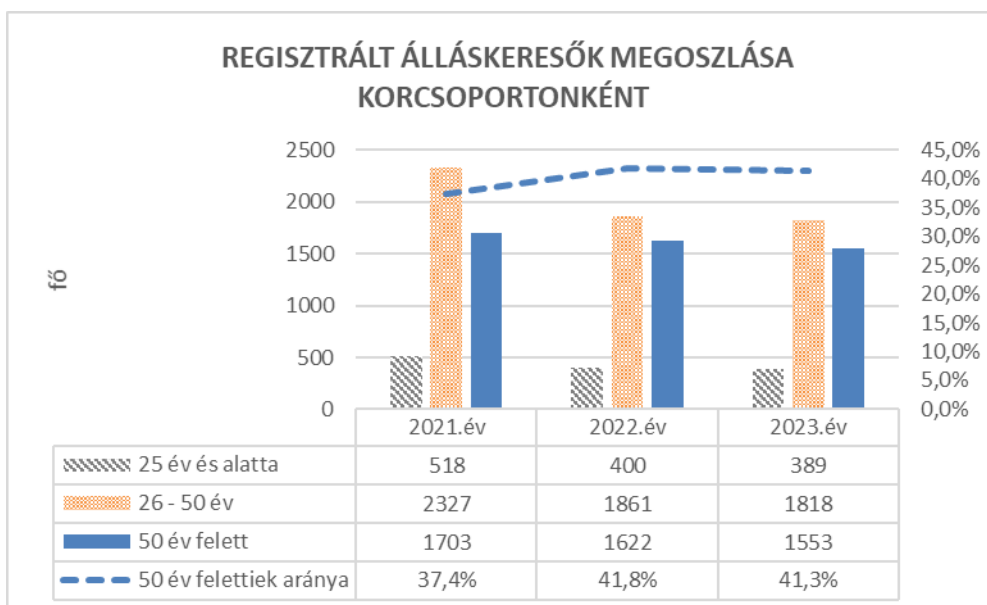
A NYILVÁNTARTOTT ÁLLÁSKERESŐK ÖSSZETÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA

2023-ban éves szinten havonta átlagosan 1.940 férfi és 1.820 nő szerepelt álláskeresőként a járások nyilvántartásában, az előbbiek száma 1%-kal, az utóbbiaké előbbieknél valamelyest nagyobb ütemben, 5,4%-kal mérséklődött a 2022. évihez képest. A nagyobb csökkenési ütem megváltoztatta a korábbi évek arányait is, melynek következtében 2023-ban 50% alá csökkent a nők hányada a regisztrált álláskeresők között.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

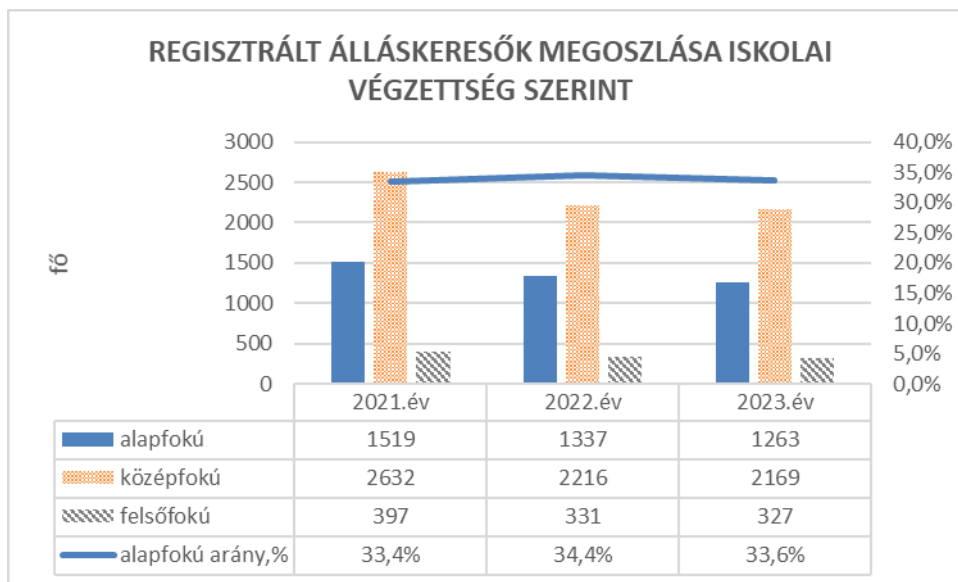
2023-ban éves átlagban az álláskeresők 10,3%-a tartozott a 25 éves vagy annál fiatalabb korcsoportba, 48,4%-a a 26-50 évesek közé, az 50 évnél idősebbek aránya pedig 41,3%-ot tett ki. Az álláskeresők korcsoportok szerinti száma és összetétele némileg módosult az előző évhez képest: a fiatalok körében 3%-os, a 26-50 éves korosztály létszámában 2,3%-os, az 50 éven felüliek körében pedig 4,3%-os csökkenés történt. Az idősebb korosztály munkaerő-piaci helyzetét jól jelzi, hogy a számuk ugyan mérséklődött, de a regisztrált álláskeresőkön belüli arányuk érdemben nem változott.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

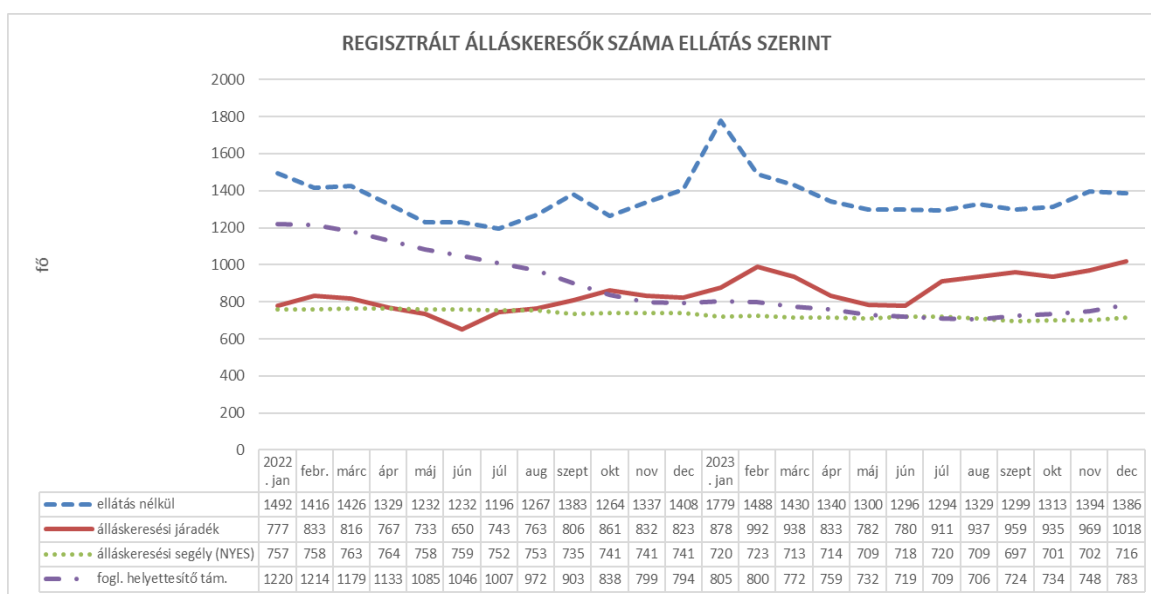
Különböző ütemben, de iskolai végzettségtől függetlenül csökkent a regisztrált álláskeresők száma. Legnagyobb mértékben (5,5%) az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők száma mérséklődött, a többi esetben 1-3%-os csökkenést mutatnak az adatok.

A regisztrált álláskeresők között legtöbben (33,6%) legfeljebb 8 általános iskolával rendelkeztek. A szakmunkásképzőt, szakiskolát végzettek aránya 28,7% volt. Szakközépiskolába, szakgimnáziumba, technikumba 20,4%-a, gimnáziumba 8,6%-a járt a regisztrált álláskeresőknél, a diplomások aránya pedig 9% körül mozgott.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

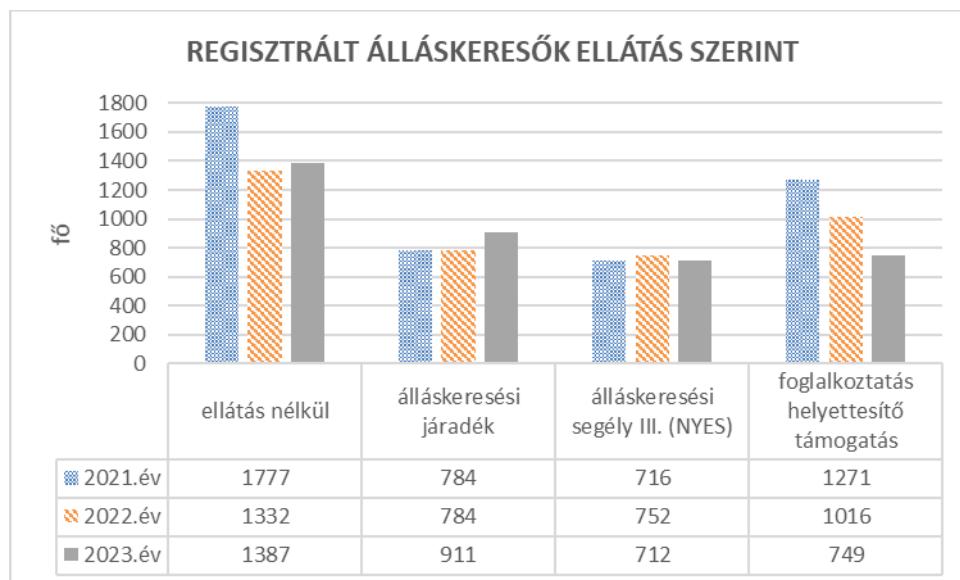
Az álláskeresők ellátás szerinti összetételét nézve, az álláskeresői járadékban részesülők havi átlagos száma jelentősen (16,2%) magasabb volt, mint az előző évben. (A növekedés a tárgyév második felében vált jellemzővé.) Az ellátásban nem részesülők körében szintén emelkedést (4,2%) mutatnak az adatok, mértéke azonban lényegesen kisebb, mint a járadékban részesülők körében. Álláskeresői segélyben (NYES) 5,3%-kal kevesebben részesültek, illetve a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban (FHT) részesülők száma is jelentősen, 26,3%-kal visszaesett.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

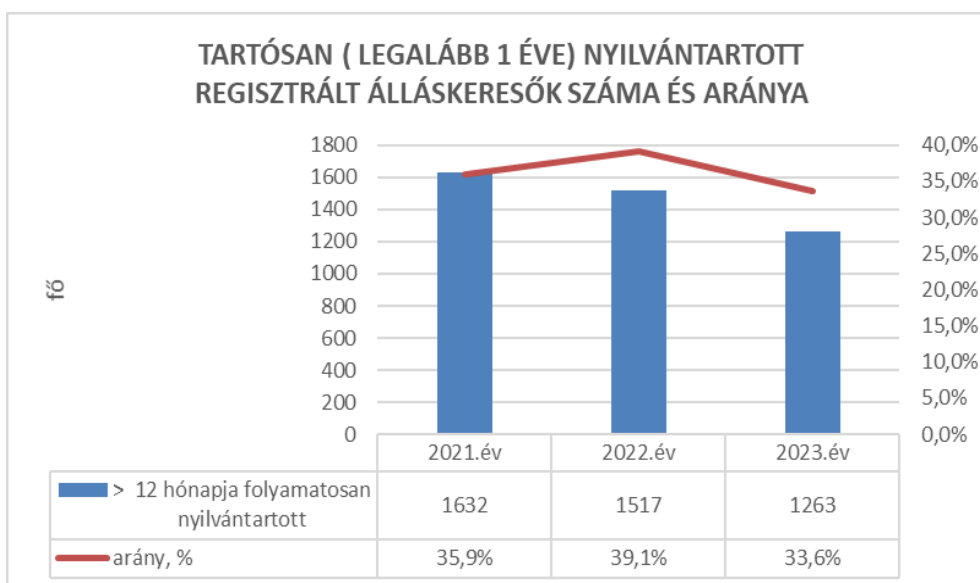
Havonta átlagosan 911-en kaptak álláskeresői járadékot, álláskeresői segélyt (NYES) pedig 712 fő részére folyósítottak. Az ellátatlanok száma 1.387 főre bővült. A foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők havi átlagos száma 749 fő volt.

A különböző ütemű változások némileg átstrukturálták a regisztrált álláskeresői ellátás szerinti összetételét: a 2023-ban regisztráltak 36,9%-a nem volt jogosult semmilyen ellátásra, mely arány 2,6%-ponttal magasabb volt az előző évinél. Álláskeresői járadékot a regisztrált álláskeresői 24,2%-a kapott, arányuk 4%-ponttal volt magasabb, mint az előző évben. Álláskeresői segélyben (NYES) az álláskeresői 18,9%-a részesült, arányuk 0,5%-ponttal mérséklődött az elmúlt évhez képest. Foglalkoztatás helyettesítő támogatást 19,9% kapott, amely 6,2%-ponttal alacsonyabb a 2022. évinél.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

2023-ban nagyobb ütemben folytatódott a tartósan regisztrált álláskeresői számának a csökkenése mint 2022-ben, továbbá tárgyévben az arányuk is mérséklődött.

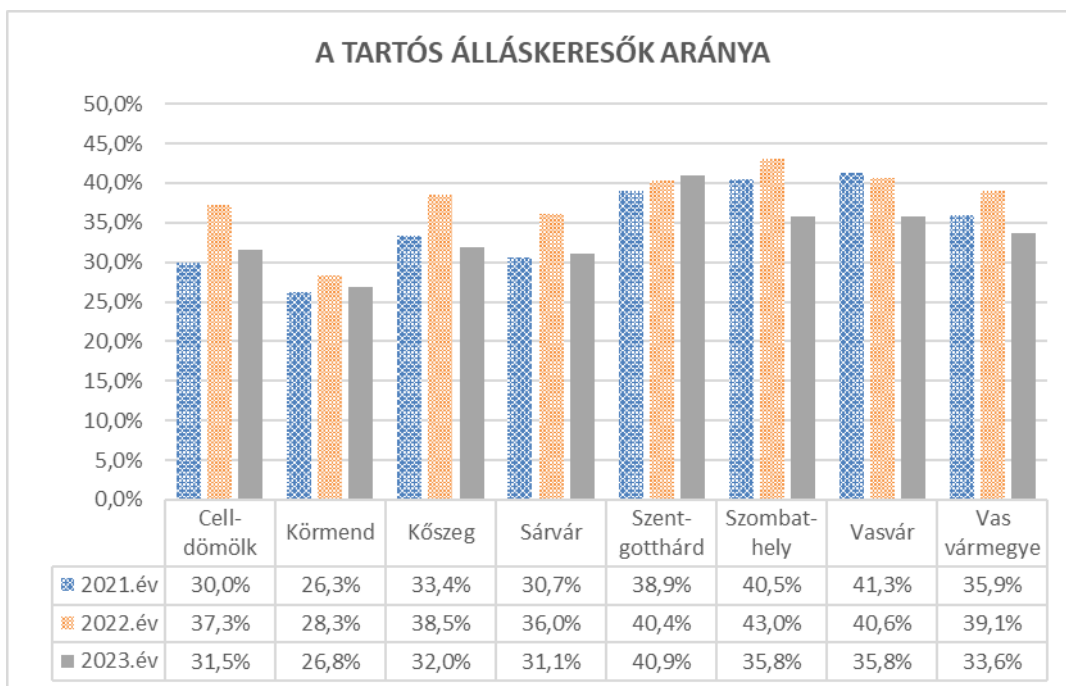
Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

2023-ban havonta átlagosan 1.263 álláskereső keresett már legalább 1 éve munkát, amely 16,7%-kal volt kevesebb az előző évinél. a 2022. évi adatokhoz képest 5,5%-ponttal mérséklődött vármegyei szinten a tartósan állást keresők aránya, amely így 33,6%-ot tett ki.

A tartós álláskeresők közül 22,5% nem kapott semmilyen pénzbeli ellátást, 42,3%-a NYES-ben, 35,1%-a pedig FHT-ban részesült.

A legalább 1 éve álláskeresőként nyilvántartott személyek 39,3%-a alapfokú végzettségű volt, 53,6%-a középfokú iskolába járt, diplomával csupán 7,1%-a rendelkezett.

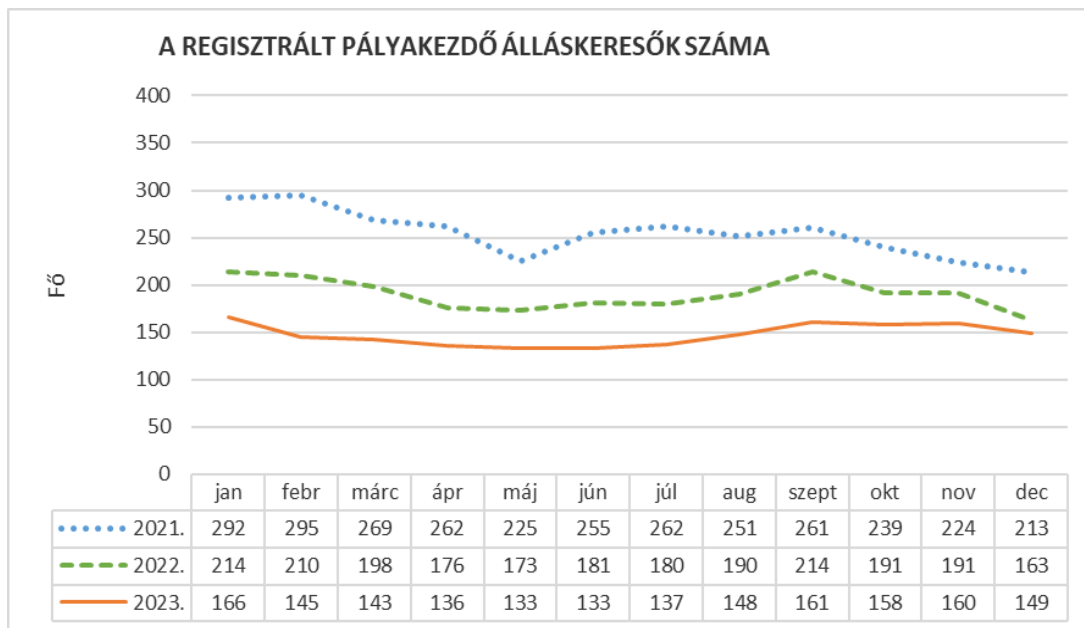
A Szentgotthárdi járás kivételével - ahol emelkedett -, valamennyi térségben mérséklődött a hosszabb ideje munkát keresők aránya az előző évhez képest. A vármegyei átlaghoz hasonló a tartós álláskeresők aránya a Kőszegi járásban. Vasvár, Szombathely és Szentgotthárd városok vonzáskörzetében az átlagnál magasabb (az utóbbi területen a legmagasabb, 40,9%), Celldömölk, Sávár és Kőrmend városok térségében pedig az átlagnál alacsonyabb a mutató értéke (az utóbbi területen a legalacsonyabb, 26,8%).

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

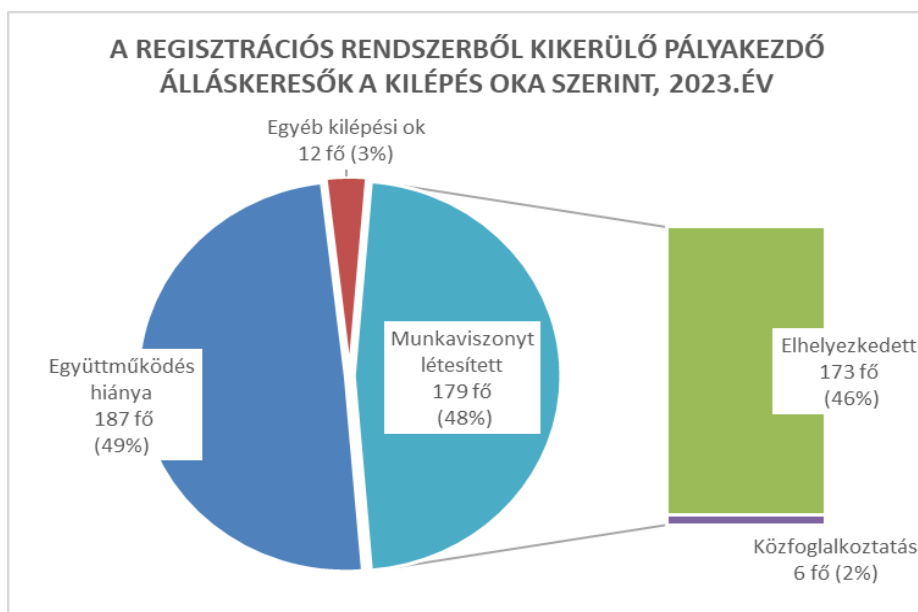
A REGISZTRÁLT PÁLYAKEZDŐ ÁLLÁSKERESŐK

Az elmúlt években folyamatosan javult a pályakezdők munkaerő-piaci helyzete is. 2023. év minden hónapjában alacsonyabb volt számuk az előző évi értéknél, illetve a tanév végi nyári beáramlás sem alakult olyan markánsan, mint a korábbi esztendőben. Havonta átlagosan 147 pályakezdő szerepelt a regiszterben álláskeresőként, mely 22,6%-kal volt kevesebb az előző évi értéknél.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A pályakezdő álláskereső fiatalok közül legtöbben (közel egyharmad arányban), hasonlóan az előző évi arányhoz, szakközépiskolába, szakgimnáziumba vagy technikumba jártak korábban. Legfeljebb 8. általános iskolai végzettséggel 24,5% keresett munkát, amely 3,4%-ponttal alacsonyabb arányt eredményezett az elmúlt évihez képest. Minden ötödik személy szakmunkásképzőben vagy szakiskolában szerezte a szakképzettségét, gimnáziumban 15,5% érettségizett, a diplomások aránya pedig 10% alatt maradt továbbra is.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Az év során – a 2022. évinél kisebb arányban - a pályakezdő fiatalok 46%-ának sikerült önállóan, közvetítéssel vagy támogatással állást találni. Közfoglalkoztatási programokban 2% vállalt munkát. A fiatalokra fokozottan jellemző (2023. évben közel 50%), hogy megszakítják az együttműködést és ezért kikerülnek a regisztrációs rendszerből.

Az iskolai végzettség erősen befolyásolja, hogy a pályakezdő álláskereső fiatal milyen módon kerül ki a nyilvántartási rendszerből. A legalább középfokú végzettséggel rendelkezők nagyobb eséllyel tudnak elhelyezkedni, mint az alapfokú végzettséggel rendelkezők. A közfoglalkoztatási programba döntően az alacsony iskolai végzettségű fiatalok kerültek. Ugyanakkor megállapítható az is, hogy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező személyek lényegesen hamarabb szakítják meg az együttműködést, mint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők.

**A regisztrációs rendszerből kikerülő pályakezdő álláskereső megoszlása
a kilépés oka és az iskola végzettség szerint
2023. év**

Kilépés oka	Alapfokú	Középfokú	Felsőfokú	Iskolai végzettségek
	iskolai végzettség			
Elhelyezkedett	42,4%	58,3%	62,4%	54,6%
Együttműködés hiánya	35,6%	21,2%	14,8%	24,3%
Egyéb kilépési ok	16,4%	19,0%	22,6%	18,7%
Közfoglalkoztatás	5,6%	1,5%	0,3%	2,4%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A REGISZTRÁCIÓS RENDSZERBE TÖRTÉNŐ BE - ÉS KILÉPÉSEK ALAKULÁSA

2023-ban élénkültek a munkaerő-piaci mozgások. A nyilvántartási rendszerbe 7.559 álláskereső lépett be, amely 8,9%-kal volt több az egy évvel korábbi értékénél. A belépők közül 7.191 fő (95,1%) a munkaviszonya elvesztését követően jelentkezett, pályakezdőként pedig 368 fő regisztráltatta magát. A pályakezdők 27,3%-kal kevesebben, a nem pályakezdők pedig 11,7%-kal többen regisztráltatták magukat munkát keresőként, mint az előző évben. A belépőknek 14,4%-a első alkalommal regisztráltatta magát, túlnyomó többségük azonban már korábban is volt álláskereső.

A be - és kiáramlás adatai Vas vármegyében

Megnevezés	2021. év			2022. év			2023.		
	Belépők	Kilépők	Egyenleg	Belépők	Kilépők	Egyenleg	Belépők	Kilépők	Egyenleg
Nem pályakezdők	6239	-7424	-1185	6436	-6629	-193	7191	-7040	151
Pályakezdők	599	-703	-104	506	-556	-50	368	-382	-14
Összesen	6838	-8127	-1289	6942	-7185	-243	7559	-7422	137
Belépőkből:									
- első ízben jelentkező	1939	-	-	895	-	-	1085	-	-
- visszalépő	11399	-	-	6047	-	-	6474	-	-

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Az év során munkájukat elvesztők közül 26,5% a feldolgozóiparban, 10,2% a vendéglátásban, 9,1% a kereskedelemben, 7,8% az építőiparban dolgozott korábban, további 6,7%-nak pedig a munkaerő-kölcsönző cégek biztosították munkát.

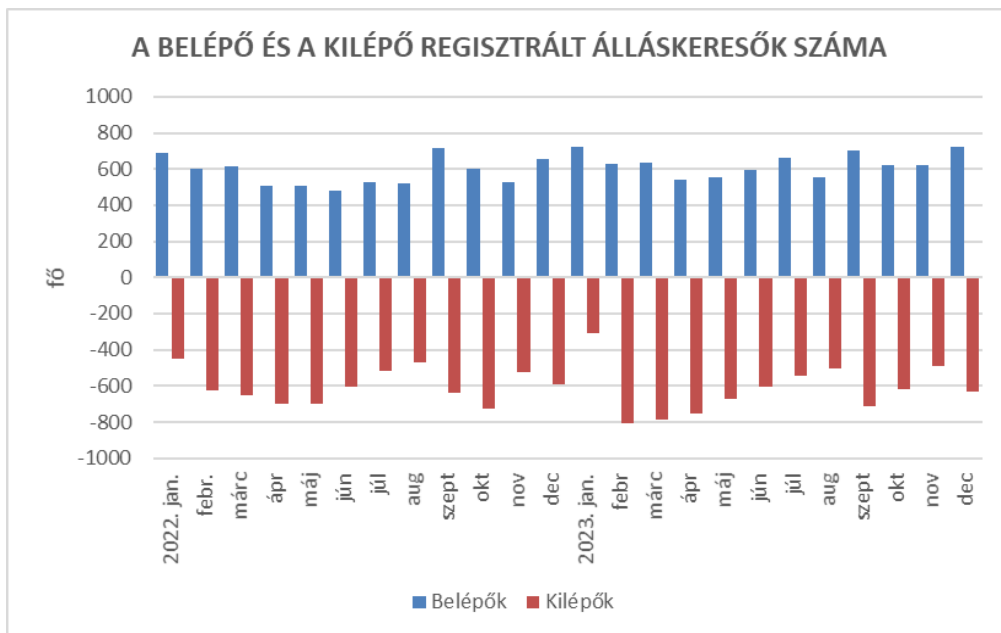
A BELÉPŐ REGISZTRÁLT ÁLLÁSKERESŐK GAZDASÁGI ÁGANKÉNT

Megnevezés	2022.év	2023.év	megoszlás	index
Összesen	6942	7559	100,0%	108,9%
Ebből:				
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás	216	196	2,6%	90,7%
Feldolgozóipar	1610	2003	26,5%	124,4%
Építőipar	489	591	7,8%	120,9%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	669	685	9,1%	102,4%
Szállítás, raktározás	297	357	4,7%	120,2%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	682	774	10,2%	113,5%
Szakmai, tudományos, műszaki tev.	109	144	1,9%	132,1%
Adminisztratív és szolgáltatást tám. tev.	475	509	6,7%	107,2%
Közigazgatás	217	175	2,3%	80,6%
Oktatás	118	162	2,1%	137,3%
Humán-egészségügyi, szoc. ellátás	242	240	3,2%	99,2%
Egyéb szolgáltatás	166	149	2,0%	89,8%

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

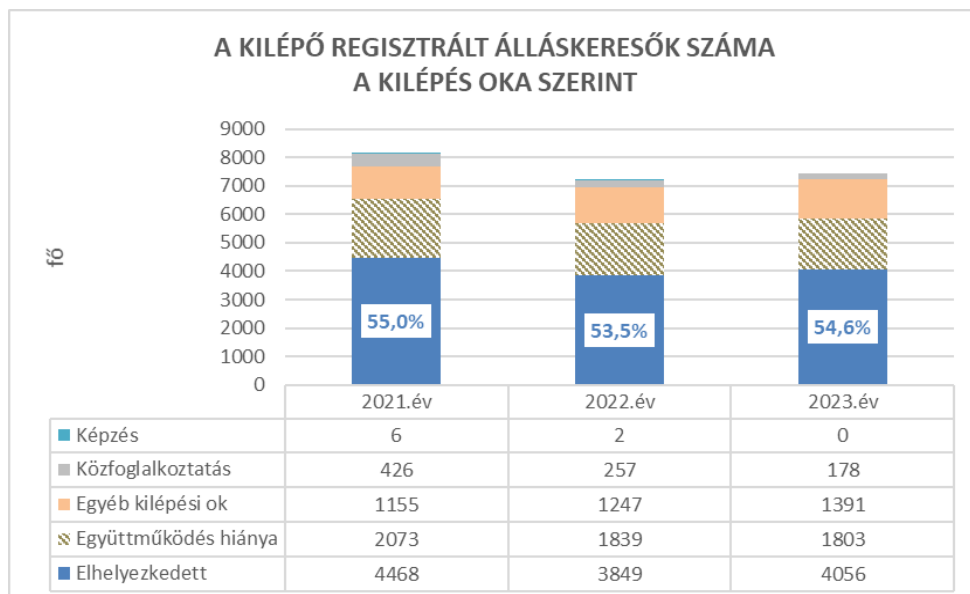
A gazdaság legtöbb területét tekintve 2023-ban többen veszítették el a munkájukat, mint egy évvel korábban. Éves viszonylatban legnagyobb emelkedést az oktatás területén és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységhez kapcsolódóan mutattak az adatok, ahol a növekedés mértéke meghaladta a 30%-ot. A feldolgozóipar, az építőipar, valamint a szállítás, raktározás területéről 20-25%-kal, a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás területéről pedig 13,5%-kal többen regisztráltatták magukat, mint egy évvel korábban.

A vizsgált időszakban olyan szintű belépési és kilépési anomáliák nem fordultak elő, mint a járvány idején. 2021-től kezdődően a munkaerő-piaci mozgások kiegyenlítettebbek voltak az év egészében. A belépések 400 és 800 fő, a kilépések pedig 200 és 800 fő között alakultak a hónapok során.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A kilépések 54,6%-a önálló vagy közvetítéssel történő elhelyezkedés, 2,4%-a pedig közfoglalkoztatási programba történő bekapcsolódás miatt következett be 2023-ban. Összességében a regisztrációs rendszerből kilépő álláskeresők 57%-a munkába tudott állni. Együttműködés hiánya miatt 24,3%-nak szűnt meg az álláskeresőként történő nyilvántartása, míg 18,7%-nál egyéb okból került sor erre.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

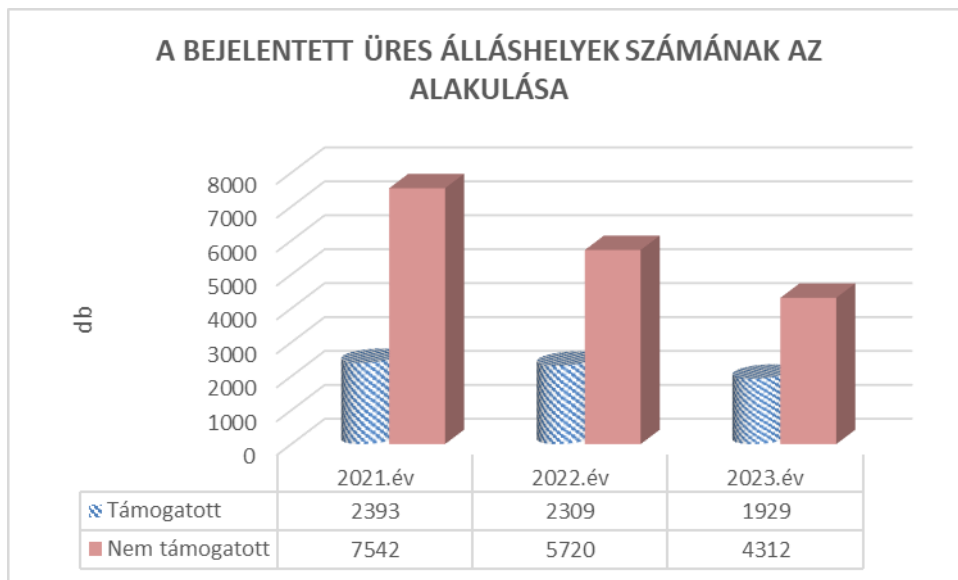
Az elhelyezkedési arányok 53-55% között alakultak az elmúlt esztendőben, míg együttműködés hiánya miatt kilépő álláskeresőknek 24-26%-a került ki a nyilvántartási rendszerből. Az együttműködés hiánya miatti kizárások döntően a jelentkezési kötelezettség elmulasztásából fakadtak.

A BEJELENTETT MUNKAERŐIGÉNYEK ALAKULÁSA

Az ukrajnai háború, a dráguló energia, a nyersanyag árak emelkedése, a gyenge forint, a növekvő infláció, a vállalkozásokat érintő adóváltozások gazdasági folyamatokra gyakorolt hatása, valamint a belföldi és az

export kereslet csökkenése kivárára kényszerítette a munkáltatók jelentős részét az elmúlt időszakban, ami a munkaerő-iránti kereslet alakulását is befolyásolta.

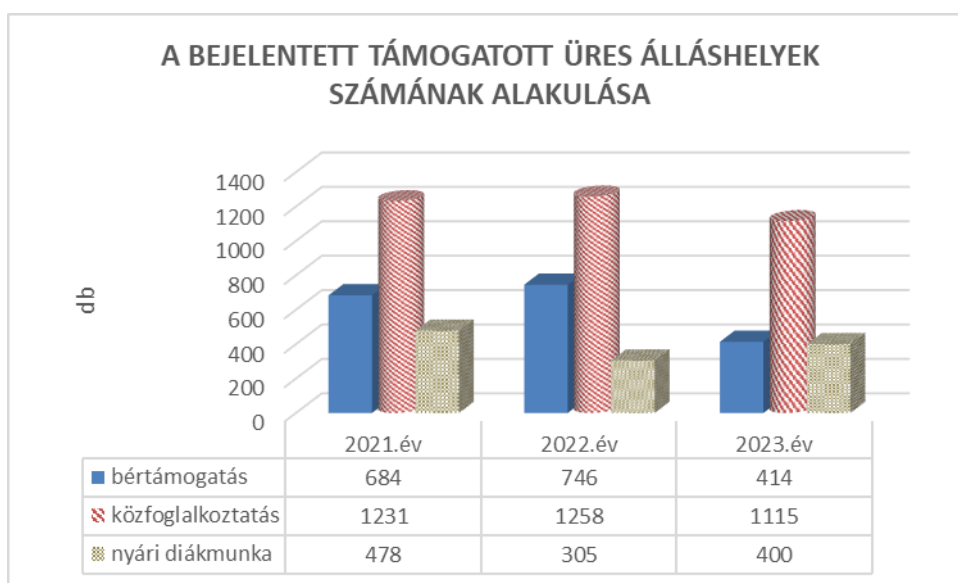
2023-ban tovább mérséklődött a vármegye munkaerőpiacán a munkaerő iránti kereslet. A munkáltatók 6.241 üres állást jelentettek be, 22,3%-kal kevesebbet, mint az előző évben.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Az állások összetétele némileg változott az elmúlt években. Míg 2021-ben a munkaerő-igények 24,1%-ához, 2022-ben pedig 28,8%-ához kértek támogatást a gazdálkodó szervezetek, ugyanez a mutató 2023-ban már 30,9%-ra bővült.

A vállalkozások 1929 üres állás hely betöltéséhez igényelték támogatást, amely 16,5%-kal maradt el az egy évvel korábbi értéktől. A bértámogatáshoz kapcsolódó munkaerő-igények 44,5%-kal csökkentek, mivel a projektek az év második felében befejeződtek. (Az év utolsó hónapjaiban egyáltalán nem volt projektekhez kapcsolódó támogatott munkaerő-igény.) A közfoglalkoztatási programok is 11,4%-kal kevesebb elhelyezkedési lehetőséget biztosítottak. A nyári diákmunka keretében előbbieket ellenére 31,1%-kal többen dolgoztak, mint 2022-ben.

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

A csökkenés ellenére a támogatott munkaerő-igény közel 60%-a közfoglalkoztatási programhoz kapcsolódott, minden ötödik pedig bértámogatáshoz, illetve nyári diákmunkához.

A támogatott állások számában márciusban és júliusban történt kiugró változás, amely tavasszal a közfoglalkoztatási programok indulásával, nyáron pedig a diákok számára indított munkaerő-piaci programmal függött össze, amelynek keretében az önkormányzatok, illetve azok intézményei, valamint a vendéglátás, a turizmus és a mezőgazdaság területén működő vállalkozások kínáltak a diákok részére nyári munkát. A program keretében 400 nappali tagozatos tanuló számára nyílt lehetőség munkavállalásra a vármegyében, amely 31,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbi értéket.

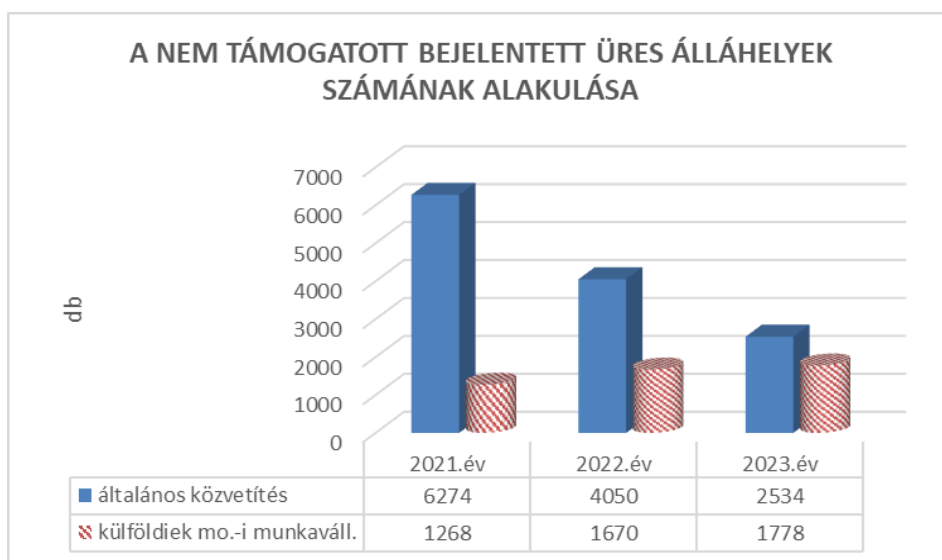
A támogatott munkaerő-igényeknek mintegy 60%-a - nagyrészt a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódóan - a közigazgatásból érkezett, további 6,6%-a a szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás, mintegy 5%-a a humán-egészségügyi és szociális ellátás, további 5,1%-a pedig a kereskedelem területéről.

A bejelentett üres állások 69%-ának betöltéséhez nem kértek a cégek támogatást. Ezeknek a munkaerő-igényeknek mintegy 25%-a a feldolgozóipar, 20%-a az építőipar, 10,9%-a a közigazgatás, 7,9-7,9%-a pedig a humán-egészségügy és a szociális ellátás, illetve a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás területéről érkezett.

Megnevezés	Támogatott	Nem támogatott
Összesen	1929	4312
Ebből:		
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás	29	339
Feldolgozóipar	51	1048
Építőipar	55	871
Kereskedelem, gépjárműjavítás	98	191
Szállítás, raktározás	12	111
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	127	247
Szakmai, tudományos, műszaki tev.	37	158
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tev.	19	252
Közigazgatás	1178	472
Humán-egészségügyi, szoc. ellátás	91	340
Egyéb szolgáltatás	85	165

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Támogatás nélkül 4.312 üres álláshelyet jeleztek a munkáltatók. A munkaerő-igényeknek mintegy 60%-a volt általános munkaerő-igény, 41,2%-a pedig külföldiek magyarországi munkavállalásához kapcsolódott. Utóbbi keretében döntő részben az építőiparban, kisebb részben pedig a feldolgozóiparban, a mezőgazdaságban, a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátásban, a szállítás-raktározás, valamint az egyéb szolgáltatások területén, jellemzően segédmunkásokat és betanított munkásokat, kisebb arányban pedig szakmunkásokat kívántak a munkáltatók foglalkoztatni.

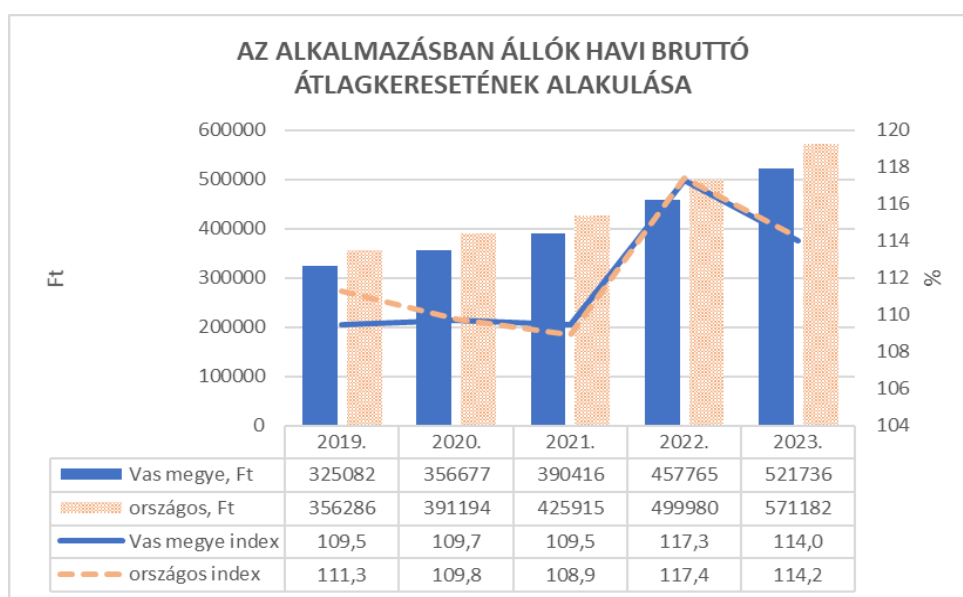
Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Az általános munkaerő-igények közel 25%-a feldolgozóipari cégektől érkezett, további mintegy 20%-át a közigazgatás, 13,2%-át pedig az egészségügy és szociális ellátás területéről jelentették be. Kisebb arányban jeleztek üres állásokat a vendéglátás és a kereskedelem területéről is, előbbieken túl pedig a munkaerő-kölcsönző cégek részéről.

A BRUTTÓ ÁTLAGKERESÉT ALAKULÁSA

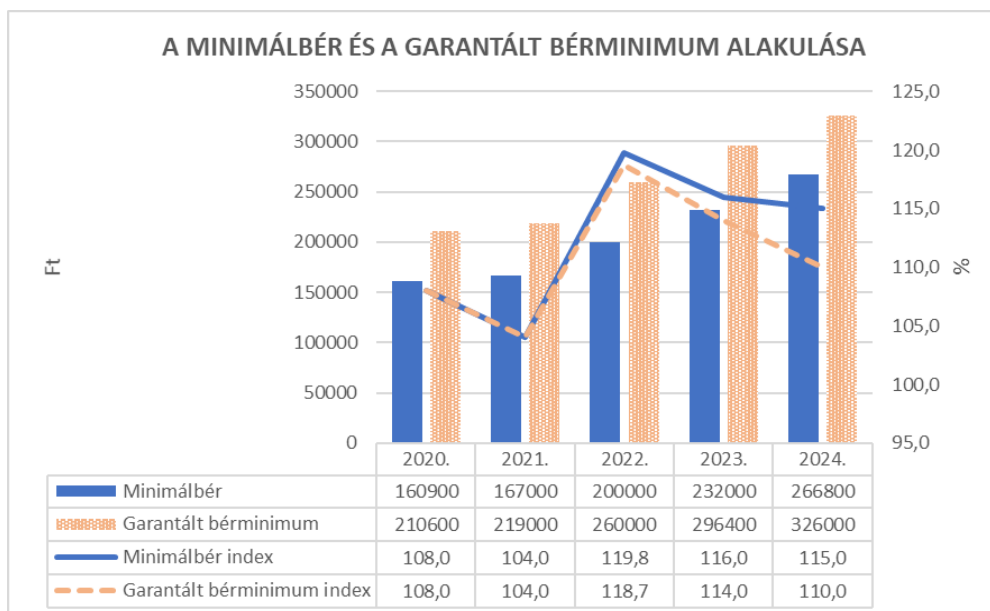
A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2023. évben jelentősen emelkedtek a keresetek. A bruttó átlagkereset növekedésének mértéke Vas vármegyében 14% volt, országosan ez az mutató 14,2%-ot ért el. Az emelkedésben szerepet játszott a minimálbér, a garantált bérminimum, a közfoglalkoztatási bér növekedése, valamint a vállalati bérfeljesztések, de a munkaerő-hiány és a növekvő infláció is jelentős befolyással volt az emelkedés ütemére.

Az emelések eredményeként 2023. évben Vas vármegyében 521.736Ft volt a bruttó átlagkereset (előzetes adat), mely 8,7%-kal alacsonyabb érték az országos átlagnál. A Vas vármegyei bruttó átlagkereset a főváros és a vármegyék sorában a 8. helyen állt.

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

A gazdasági folyamatok mellett kormányzati intézkedések is hozzájárultak a bérek növekedéséhez. A minimálbér, illetve a (szakképzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatottnak járó) garantált bérminimum évről évre emelkedett. A korábban kialakult kereseti arányok megtartásának igénye a minimálbérnél magasabb keresettel rendelkezők bérét is felfelé „húzta”.

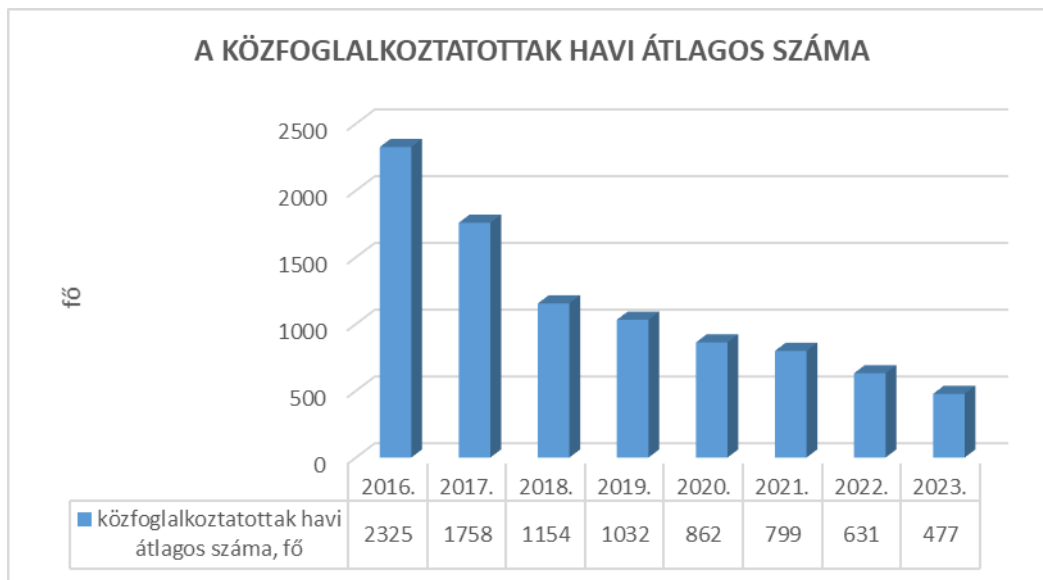

Forrás: A minimálbér, illetve a garantált bérminimum összegének megállapításáról szóló kormányrendelet.

A bérek emelése mellett a cégek számos plusz juttatást kínálnak a dolgozók számára: egészségmegőrzési programot, szűrővizsgálatokat, biztosítási kötvényeket, cafeteria-rendszert, illetve egyéb más lehetőségeket.

KÖZFOGLALKOZTATOTTAK SZÁMÁNAK AZ ALAKULÁSA

A közfoglalkoztatás elsődleges feladata az álláskeresők foglalkoztatásának elősegítése, a munkaképes lakosság munkához juttatása, valamint az értékteremtő foglalkoztatás lehetőségének megteremtése volt. A munkaerő-piaci mutatók javulása és a munkaerő-hiány fokozódása következtében 2016. évtől a Kormány fokozatosan csökkentette a közfoglalkoztatás támogatására fordítható források összegét. Ezzel párhuzamosan a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerő-piacon történő elhelyezkedésének segítésére „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” központi munkaerő-piaci program indult. Az intézkedések eredményeként évről-évre mérséklődött a közfoglalkoztatási programokban résztvevők száma. 2023-ban már az 500 főt sem érte el, amely mindössze egyötöde a hét évvel korábbi értéknek.

Forrás: Belügyminisztérium

A csökkenő létszám a megmaradó állomány összetételének változásával, foglalkoztathatósági szempontok szerinti romlásával járt együtt. A megfogalmazott irányelveknek megfelelően jelentősen lecsökkent a fiatalok közfoglalkoztatási programokba történő bevonása. Minden második közfoglalkoztatott a 26-50 éves korcsoportba tartozik, az idősebbek részaránya pedig meghaladta a 47%-ot.

A közfoglalkoztatás döntően a hátrányos helyzetűek elhelyezkedését hivatott elősegíteni, ezért elsősorban az alacsony iskolai végzettséggel munkát keresők kerültek bevonásra. 2023-ban a közfoglalkoztatottak 61,4%-a legfeljebb 8. általánossal rendelkezett, 37,3%-a járt korábban középiskolába, illetve mindössze 1,2%-a volt diplomás.

Az intézkedések következtében elsősorban azok maradtak a közfoglalkoztatásban, akik az elsődleges munkaerő-piacon (halmozottan) hátrányos helyzetűnek minősülnek, akiknek a közfoglalkoztatásból történő kimozdítása egyre nehezebben valósul meg.

ÖSSZEGZÉS

A vármegye munkaerő-piaci mutatói az országosnál általában kedvezőbben alakultak és a területi sorban is jellemzően az első harmadban foglaltak helyet. Ennek ellenére a vármegye gazdaságának, munkaerő-piacának a megszokottnál több kihívással kellett szembe néznie, mivel nyitottságából adódóan a vármegye gazdasága érzékenyen reagál a világgazdaságban zajló folyamatokra.

Szombathely, 2024. június 10.